

Izhaja vsak dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 8 zvečer. Cene oglaševanja 16 stotink na vrsto peti; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilu političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolnjenega naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Neprankovane pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12

Jz ogrske zbornice.

(Brzjavno poročilo.)

BUDIMPEŠTA 28. Današnja seja je pričela ob 10. uri 35 minut predpoludne. — Med došliimi spisi je dopis poslanca Feya (Košutova stranka), ki naznanja odločitev svojega mandata. Ta demisijska temelji na dejstvu, da je poslanec Fey, ko je pred nekaterimi tedni v svojem volilnem okraju poročal o svojem delovanju, prišel v navzkrižje z lastnimi volilci, ker je napadel Košuta. Fey je bil vsled tega prisiljen položiti svoj mandat.

Zbornica je na to prešla na dnevni red t. j. v razpravo o vojni predlogi. Najprej so se pričela imena posl. Babo-ta, Kecskemetyja (oba Košutovca) in Szboraya (ljudska stranka), kateri so imeli pravico do zaključnih govorov; ker pa istih ni bilo takrat v dvorani, izgubili so to pravico. Sploh sta bila od Košutovcev le dva poslanci v zbornici dvorani.

V vsem je imelo še devet poslancev pravico do zaključnega govora. Prvi je govoril posl. Szederkenyi, čegar govor je trajal do 1 1/2 ure popoldne.

Za njim se je oglasil za besedo honvedski minister Niryi. Isti se je v svojem govoru čudil, da obstrukcija po zadnjem govoru ministerskega predsednika ni zaustavila svojega boja, dasiravno nimajo niti najmanjše nade do vsepa in s katerim bojem delajo le uslugo sovražnikom domovine. Na trditev poslanca Szederkenyia, da ni za rezerviste nikaka nesreča, ako morajo priti sedaj pod orožje, ker bi pozneje morali itak na vojaške vaje, odgovoril je minister, da to ni res, ker rezervisti niso pozvani sedaj na vojaške vaje, ampak v dopolnjevanje izpraženih mest in ostanejo v službi tako dolgo, dokler se novinci, kateri imajo še le priti pod orožje, ne izvežbajo. Minister je nadalje zavračal očitaje, da tira vlada razdirajočo politiko. Sedanja vlada da je v stvari upoštevanja madjarskega elementa storila več, nego vse dosedanje vlade. Govornik je menil, da mora obstrukcijoniste opozoriti na sledeče: Honvedsko ministerstvo je izdelalo že pet načrtov glede izvedenja nabora. Glasom zadnjega načrta je glavni rok za nabore določen za 4. januarja 1904. Ta rok pa se more vzdržati le tedaj, ako se rekrutna predloga vspejme v današnji ali prihodnji seji. (Veselo pri obstrukcijonistih). Potem bi se novinci še pravočasno izvežbali, da bi se moglo nadomestne rezerviste tekom spomladi odpustiti.

Minister je nadaljeval: Ako bi se pa moral določiti nov rok, zahtevala bi pripravljalna dela za nabore zopet mesec časa. Novinci ne bi mogli priti pod orožje pred mesecem aprilom in vežbanje bi končalo šele

koncem maja. Žalostne posledice take odredbe bi bile, da bi morali nadomestni rezervisti ostati pri vojakih do konca maja, tako da bi morali celo tekom spomladi, ko so jako potrebni za delo na polju, ostati v vojaški službi.

Minister je zaključil svoj govor s toplim pozivom na opozicijo, naj 4000 v službovanje pozvanim rezervistom ne onemogoči opuščenja pred spomladjo.

Ko je govoril še posl. Mukisz bila je seja ob 3. uri pop. zaključena.

Brzjavne vesti.

V diplomaciji.

SREDEC 27. Tukajšnji nemški generalni konzul, pl. Below, je imenovan pooblaščen ministrom.

Pogreb metropolita Firmilijana in vprašanje o njegovem nasledniku.

CARIGRAD 28. Včeraj se je v Skoplju vršil slovesni pogreb metropolita Firmilijana. Do pričakovanih demonstracij ni prišlo.

CARIGRAD 28. Srbija je na ekumen-skem patrijarhatu zahtevala, naj bi se na mesto umrlega Firmilijana izvolil zopet kak Srb. To zahtevo podpirati Rusija in Črna-gora. Grška pa dela na to, da bi na to mesto prišel Grk in njeno prizadevanje podpira turška vlada. Patrijarh Joachim se vede rezervirano. Večina sinoda je nasprotna izvolitvi Srba. Vseled tega se izvolitev metropolita bržkone precej zavleče. — Bolgarski eksarhat dosedaj ni še protestiral proti volitvi kakega Srba.

Podpora Macedoncem.

CARIGRAD 28. Bolgarski eksarh je zahteval dovoljenje, da bi smel deliti podporo po oropanih vaseh sandžaka Kirk-Kilise, čemur se je vstriglo.

Položaj v vzhodni Aziji.

PEKING 28. Vsi kitajski podkralji so dobili nalog, naj izdelajo izkaze o številu sposobnih, po tujih častniških izvežbanih čet. Tukaj se še vedno pesimistično sodi o zadevi med Rusijo in Japonom.

Danski kralj bolan.

KODANJ 28. Kralj Kristijan se je prehladil in mora ostati v postelji. Danes zjutraj je kralj za nekoliko časa vstal iz postelje, a je moral radi bolečin v hrbtu zopet leči.

Seja francoskega senata.

PARIZ 28. V včerajšnji seji senata je vprašal Guerin ministra za vnanje stvari Delcasséa glede bolgarske prepovedi francoskih svilnih kokonov, kar da provzroča francoski trgovini veliko škodo. Minister vnanjih stvari Delcassé je odgovarjal, da se je med tem v Belgiji uvedel nov reglament, ki francoskim importerjem nudi polno

poročstvo v pogledu varstva jaje in kokonov sviloprejk.

Senator Prevot je interpeliral ministra za vnanje stvari glede poskusov, da bi se na francoski trg uvela portugalska renta, ki da ne auidi nikake gotovosti. Prevot je nadalje govoril o panamskem vprašanju in je povdarjal svetovni pomen te ožine, kakor tudi visokost tamkaj investiranega francoskega kapitala.

Minister za vnanje stvari je odgovarjal, da so francoski interesi formalno zavarovani.

Španski parlament odgojen.

MADRID 28. Zbornici sti odgojeni do 25. januarja 1904.

Smrt Zanardellija.

MADERNO 28. Zanardellijevo truplo je bilo danes izpostavljeno na mrtvaški oder. V sobo, kjer je isto izpostavljeno, prihaja mnogo ljudstva. Pogreb se bo vršil v sredo ob 1 1/2 uri pop. Truplo se pripelje v Brescio in pokoplje v tamošnjem Pantheonu.

Bolezen bivšega francoskega ministerskega predsednika.

PARIZ 28. Sinoči razširjena govorica, da je stanje bivšega ministerskega predsednika Waldeck-Rousseau-a nenadno postalo nevarno, je neosnovana. Vsekakor pa je Waldeck Rousseau precej oslabil in potrebuje skrbne postrežbe.

Ponesrečen Lloydov parnik.

ALEKSANDRIJA 28. Lloydov parnik »Semiramis« se je v bližini Aleksandrije zaril na peščeni otok Korveta. Lloydov parnik »Amphitrite« je šel ponesrečenemu parniku takoj na pomoč. Potniki so se izkrali. Dru-gih podatkov ni dosedaj.

ALEKSANDRIJA 28. Parnik »Semiramis« se je še tekom današnjega dneva spravil iz nevarnosti in ni na njemu opaziti nikakega poškodovanja.

LONDON 28. »Lloyds« je dobil poročilo, da se je parnik »Semiramis« ob urodu v Aleksandrijsko luko zaril v morsko dno ter da je v nevarnosti.

LONDON 28. »Lloyds« poroča iz Aleksandrije, da je »Semiramis« z največjo brzino zašel na neko skalo izven luke. Ni še gotovo, da li bo mogoče rešiti ponesrečen parnik. Potniki so se v čolnih spravili na obrežje.

Insolvenca.

DUNAJ 28. Tovarna svilenih izdelkov Moritz Lenzer je insolventna in dolguje na blagu in denarju 550.000 K.

Ponesrečeni hribo-lazci.

DUNAJ 28. »Neues Wiener Tagblatt« poroča iz Husseja: 4 hribo-lazci, ki so se na Božič podali na 3000 m. visoko goro Zinken, se še vedno pogrešajo. Sodi se, da so zašli v megli.

Slovenskemu dijaštvu, oziroma učiteljstvu!

(Spisal Adolf Ribnikar.)

Znano je, da nemško burjevstvo slovi vsled popivanja in pretepanja. Mej tem, ko je pred vsem vneto za telesne užitke, pa nima pravega smisla za delo. Zadnji čas so začeli nemški profesorji blagodejno vplivati na dijaštvo in mu skušajo vzbuditi zanimanje za ono dijaštvo, ki je izven »Reicha« poljudno delavno, osobito za ono na Danskem, Norveškem, Francoskem, Angleškem. Profesorjem je namen, da bi inozemsko dijaško gibanje sistematično zasajali tudi mej Nemce.

Pred kratkim je v ta namen zborovala v Karlsruhe zveza nemških profesorjev in je razpravljala največ o prašanju: je li dijaštvo sposobno za poljudno delo? In kakšen delokrog naj se mu prisodi?!

Ob prvi točki je zbor prišel do zaključka, da je dijak popolnoma sposoben za poučevanje ljudstva o elementarnih predmetih. Skoraj nemožno pa je, da bi se dijaštvo pečalo z nekakim visokošolskim poukom. Za poučevanje v poljudnih seminarjih bi mu namreč primanjkovalo praktično-znanstvenega znanja, znanstvenega pregleda. Če pa ni dijak, kakor učitelj, v toliko vsestransko izvežban in izobražen, da more popolnoma samostojno izvrševati naloge, potem pa tudi ni kos tem nalogam! Na učenju elementarnih predmetov pa odpadajo težkoče v metodiki in znanju.

Zbor je dalje izjavil, da je dijak, čeprav nima skoraj nobene pedagoške izobrazbe, vendar le jako sposoben za učitelja. Učitelj po poklicu — tako je menil zbor — je namreč lahko prevelik pedant, metodist, sploh šolnik, mej tem, ko dijak ne nastopa kakor učitelj, ampak bolj kakor prijatelj ljudstva.

V podrobnosti nemškega profsorskega zborovanja se ne bomo spuščali, marveč hočemo raje tudi naše dijaštvo nekoliko opozoriti na moderno dijaško strujo poljudnega delovanja; kajti ravno naši dijaki se dokaj kužijo po nemških vseučilišnih mestih in se nehoté, bolj ali manje korenito, navživajo burševskega duha, tako, da jih je tudi že takih med njimi, ki jih ni sram izjavljati v svojih oklicih, da iz principa odklanjajo vsako delo.

Da začnemo takoj s stvarjo, naj povemo da v poljudnem delu nadkriljuje Danska vse druge dežele. Že leta 1882. so ustanovili v Kopenhagen u dijaško zvezo, imenovano »Studentsamfundet«. Že preje so obstajala dijaška društva, a gojila so izključno dijaške zunanosti. »Studentsamfundet« ne upošteva veliko zunanosti, pač pa se odlikuje s tem, da poučuje delavce, pomaga revnim na ta ali oni način, objavlja poljudne apise in razširja

lažba. V edenindvajsetem letu pozvali so me pred naborno komisijo in ta je izrekla tudi usodni svoj »tauglich«. — Za mater je bil to grozen udarec. Neštete so bile nje solze, ko je izvedela, da jej bo čez šest mesecev odvzet edini sin, edino bitje, katerega ima še na svetu. — In prišel je oni grozni dan — grozen za mater in grozen za me. — Ne, ne, niti spominjati se ne smem tistega obupnega vaklika, ki se je izvil iz prsi prelube mi matere, ko me je zadajšji pritisknila na svoje arce. — Tu je prenehal za trenutek ter se obrnil v stran, da bi skril pred menoj solze, ki so mu porosile lice. »Ali s tem še ni bila polna kupa grenkosti. Trebalo je vzeti slovo tudi od nje, od... Mimice...

Zbrani smo bili sredi vasi. Nekakim strastno-tužnim glasom smo pevali: »Delaj, delaj, dekle pušlec«. — Ura odhoda se je bližala in poseli smo na voz opletan cvetjem in zelenjem. In pripela je bila šopek tudi meni. — Zadnji njeni pogledi, pritisk roke in — prvi poljub, vse to mi je vtisnjeno globoko v dušo in spomin mi polni srce z žalostjo. — A nikdar se mi ne toži tako po slati mi materi in... po njej, kakor se mi nocoj, na sveti večer. — Besede stotni-

PODLISTEK.

Da, da! Ona me ljubi!

Črtica iz vojaškega življenja. — Piše: I. Kevc.

(Dalje.)

Večer štiriindvajsetega decembra je po vsem kulturnem svetu večer najdivnejše božanstvene poezije. »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Tako se razlega že dvatisoč let na ta ta jinstven večer čez hrib in plan. Na sv. večer že omenjenega leta je bilo vse praznično urejeno v srednji sobi naše stotnije. Sredi sobe je bilo postavljeno lepo razsvetljeno božično drevesce, okoli katerega je stalo vzradoščeno vojaštvo stotnije. Poveljnik stotnije je imel do navzočih kratek, ali v srce segajoč nagovor. Tolmačil je v jokom pomen sv. večera in je zavrnil tako-le: »Gotov sem, da vam, hočete ali nečete, beže nocoj vaše misli in želje v rojstno vam domovje. Tudi mene se, dragi moji, čeprav sem že v zreli moški dobi, polotuje ta večer neka melanholija. Duh mi sili v daljni kraj — pod visoko Tatro. Tam stoji priprosta hišica, v kateri sem zagledal luč sveta in kjer sem

kakor otrok v družbi drage mi matere in dobrega očeta preživel divne sv. večere in se mi je duša potapljala v poeziji. Ali sedaj ju nimam več... Obrnen v stran je nadaljeval: Ali da posvečam te drage spomine, dajam prirejati vsako leto na nocojšnji večer božično drevesce, ob katerem se za par trenutkov povračam s svojimi mislimi in čutili v one davne zlate čase!«

Besede stotnikove napravile so globok utis na vse navzoče. — A bil je med njimi tudi nekdo, ki si je skrivaj brisal oči. — Bil je to Hinko Dobravec. — Prenapolnen od srečnih boli prijel je dobri mladenič mene za roke in prosil: »Prijatelj, sprejmi me v najino sobo! Danes ti hočem odkriti svoje arce in ti povedati vzrok svoji otožnosti.«

Prišedši v sobo je odprl skrinjico ter vzel iz nje nekaj skrbno zavitega. — Sela sva na klopec. Vinko je začel pripovedovati tako-le:

»Besede stotnikove spravile so me iz ravnotežja. Duh se mi je preselil v oni oboževani kraj, kjer bivati dve bitji, kateri edini ljubim nad vse in kateri tudi ljubiti mene neizmerno.« — Na to je vzel v roko zavitek, ga razvil previdno. V rokah sti mu

lahko umevne sestavke mej ljudstvo. Sledeči podatki nam v nekoliko pojasnjuje delovanje te zveze.

Leta 1882., kakor rečeno, se je ustanovilo društvo. Meseca decembra so sklenili, da bodo prirejali večerne tečaje za delavce. Spomladi naslednjega leta so v javnih ljudskih shodih govorili o načrtu. Ljudstvo jih je povsodi pozdravljalo z velikim navdušenjem. Mej tem časom so razposlali po delavnicah in tovarnah okrožnice in vabila na te tečaje. V štirinajstih dneh pa so bile iste polne podpisov. Prvo zimo so poučevali le moške, drugo jesen pa so dovolili vstop tudi ženskam. Prošnje na mestni zastop za uporabo javnih šol, so jim — bili so tedaj politično jako burni časi — odbili in jim ugoditi šele pozneje. Učiteljski zbor za prirejanje večernih tečajev ne obesa le dijaštvo, marveč se deloma dopolnjuje tudi iz učiteljskih krogov. Učé brezplačno. In ravno to si šteje Danec v ponos, da se more dobrovoljno in neplačeno žrtvovati za stvar! Požrtvovalnost in zapostavljanje osebnih interesov pa je potrebno tembolj, ker se danes že splošno vedemo nezahvalno proti vsakemu podjetju, ker se bojmo zakulisnih osebnih namenov. Z dobrovoljnostjo pa vendarle kolikor-toliko pobijamo vsa sumničenja. In ravno to sredstvo veliko pomaga v to, da kopenhagensko delavstvo in meščanstvo sploh visoko ceni duševne zmožnosti.

Umljivo je, da so marsikake težkoče ovirale delavne mladeniče in jim se danes tako zanašanje znanja mej ljudstvo napravlja nemalo neprimlik.

Delavci so (mej drugim) navadno trudni in zmučeni, kadar po vsednevem delu sedajo na večer k učenju. Mnogi so popustljivi, naveličajo se kmalu vsake stvari, a to gotovo ni v moralno oporo, če vidimo mej tečajem, kako se vedno manjša število učencev! Poljudno delujoče dijaštvo mora pač misliti na to, da je vzroka nenavdušenju iskati navadno v brezdelici ljudi; dalje v tem, da so ljudje čisto zadržani sedaj radi boleznij, sedaj radi stanovskih in političnih dolžnostij, sedaj zopet iz drugih vzrokov. Velikokrat pa tudi obupavajo radi tega, ker so si učenje mislili fantastično lahko.

(Pride še.)

Srbska in bolgarska vlada pa macedonsko vprašanje.

Minister za vnane stvari And. Nikolić je podal v razgovoru z nekim novinarjem važnih pojasnil o stališču srbske vlade nasproti raznim vprašanjem, ki so na dnevnem redu. Iz teh izjav posnemamo po »Samoupravi«:

Vlada si je iskreno in popolnoma osvojila program sporazumljenih vlasti za reševanje makedonskega vprašanja, ko gre za to, da se ustvari pogoji za človeški obstanek Makedoncev vseh plemen in ver in brez škode za integriteto Turčije. Srbska vlada je s hvaležnostjo pozdravila sporazumljenje v Münstergu in meni, da je to sporazumljenje za sedaj zadostno v to, da postopno privede v delo reforme uprave v treh macedonskih vilajetih in da zavaruje življenje in imetje, kakor tudi svobodno napredovanje vseh sultanovih podanikov. Zato je vlada odločila, da bo po svojih silah pomagala odklanjati vse, kar bi moglo ovirati akcijo sporazum-

kove delovale so na me bolešno. — V duhu gledam mojo mater, kako sloni poleg drevesca in misli na me, na sina. — In ona, Mimica, kako me pogreša nočjo, spominjajoča se krasnih sv. večerov, ki sva jih doživela v družbi predrage mi mamice. — Danes pa sem daleč proč od nji: mej puškami in bajonetih obhajam sv. večer! — Osoda nemila, kako ti na račun drugih kaznuješ nedolžne ljudi: —

Tukaj je prenehal ter žalostno naslonil glavo na svojo ramo. Jaz sem bil v vidni zadregi. — Hotel sem ga tolažiti, ali ob najboljši volji nisem mogel dobiti tolažilne besede. Videl sem v dno srca preprostemu ali blagemu mladeniču. Otožno lice, način v pripovedovanju, toplota besede, vsaka poteza, vsaka kretnja: vse je govorilo, kako sta mu srce in duša, kako mu je vse bitje navezano na oni dve bitji. »Vinko«, sem ga vprašal po kratkem molku, »si li uverjen o iskrenosti Mimiciine ljubezni? Nervozno je privzdignil glavo ter vskliknil glasom, ki je donel nekam čudno: »Da, da, ona me ljubi!« —

(Pride še.)

ljenih sil in da z vsemi možmi sleherni morebitni poskus — ki pa ni verjeten —, da bi se s srbske zemlje podpirala ustaja, ki ima zopet počiti na spomlad. Ali ravno zato se mora vlada polnim zaupanjem pridružiti obči zahtevi, da se čim prej ustvari upravni aparat, primerno sporazumljenju v Münstergu. Čim prej se to zgodi, tem prej bo Makedonija zavarovana pred minolimi in toletnimi skušnjami. Nikdo ne more s pravico dvomiti na resnosti namer dunajskega in petrograjskega kabineta, da se znatno izboljša usoda Makedoncev brez nevarnosti za evropski mir. Minister je zagotovil, da med Srbijo in Bolgarsko ne obstoje nikaki dogovori za kako skupno postopanje ob makedonskem vprašanju. Ali to ne izključuje, da ne bi razumni Srbi in Bolgari s previdno politiko delali za srbsko bolgarsko sporazumljenje. Ta misel mu je simpatična, ali o tem ni smeti misliti, da je to poskus za emancipacijo od evropskih vlasti, nekako kontra-sporazumljenje. On dobro ve, da ti dve mali državi, ki mejiti na Makedonijo, nimati moči za izvedenje takih velikih načrtov. Minister je pa uverjen, da bi srbsko bolgarsko sporazumljenje, kateremu bi bil cilj poboljšanje odnosov v Makedoniji, moglo izdatno podpreti prizadevanje evropskih vlasti, ki imajo isti cilj. Tako bi Srbija in Bolgarska zaslužili priznanje Evrope, a Makedoncem bi pomogli mnogo. Za sedaj je pred očmi nesebično sporazumljenje med javnim mnenjem v Srbiji in Bolgarski, ki bi pomenjalo prvo stopinjo za sporazumljenje med obema vladama za skupno postopanje, a ne nasprotno velikim vlastim. Te pa ne bi imele vzroka za nasprotovanje takemu sporazumljenju balkanskih držav. Za tako sporazumljenje dela sedaj inteligentnejša družba obeh dežel in pričakovati se more trenotka, ko se bo moglo temu, kar je ugotovilo javno mnenje, dati običajna forma protokola v dveh primerkih.

† Albert E. Fr. Schaeffle.

V predzadnjem izdanju našega lista smo sporočili, da je v Stuttgartu umrl znani državnik Albert E. Fr. Schaeffle. Pokojnik je bil svetovno znan učenjak. Sosebno se je bavil s socialnim vprašanjem. — Njegova glavna dela so bila »Kapitalizem in socializem«, »Kvintesenca socializma«, »Brezdnje socialne demokracije« in »Zgradba in življenje socialnega telesa«.

On pa ni bil nasprotnik socialnega gibanja. Narobe. On je v svojih spisih fino ironiziral in dovajal ad absurdum vse one, ki vidijo v socialnem gibanju, v vzbujanju mas grozno strašilo. On je bil le proti tistemu revolucionarnemu socializmu socialne demokracije, ki je v gospodarstvu izključno kolektivističen; v politiki republikanski; v filozofiji materialističen, natoroznanski pobarvan; v etiki optimističen zboljševalec sveta; v veri pa ateističen. Temu socializmu je Schaeffle odrekal bodočnost. Sicer pa je bil topel branitelj ideje socialnega gibanja, očiščenega od utopij. On je smatral to gibanje opravičeno in je bil uverjen, da se njega ideje uresničijo v nedolgi bodočnosti.

Ali nam Avstrijcem ni bil Schaeffle znan le kakor znanstvenik, kakor sociolog, kakor učenjak, nam je bil še poseben znaneec, kakor člen ministerstva Hohenwartovega, v katero je bil vstopil v februarju 1871. kakor minister za trgovino. Schaeffle je bil ravno — ako se smemo tako izraziti — pameten Nemec, ki se ni izgubljal v blaznem domnevanju, da le Nemec ima pravo do najljubega življenja, in v katerem domnevanju vidi sedanji rod Nemcev vse drugo nizko doli pod seboj — pod nogami. Da je bil Schaeffle pošten Nemec, priča že dejstvo samo, da je vstopil v ministerstvo Hohenwartovo, ki je hotelo zadovoljiti Čehe z uresničenjem češkega državnega prava in to v času, ko je bilo med Nemci vse pijano od šovinizma ob gigantski borbi med nemškimi in francoskim narodom.

Schaeffle je ostal nedotaknen od tistih šovinističnih idej, ki v ogromni večini Nemcev povzročajo vero v neko bodočnost, ko bo razmerje germanstva nasproti vsem drugim narodom razmerje višjih, vzvišenih do nižjih in podrejenih bitij. — O tem nam priča dejstvo, da je Schaeffle obsojal ekspanzivnost Nemčije in je dokazoval, da bi bilo to le v nje nesrečo. Izlasti se je Schaeffle vsikdar potezal za popolno gospodarsko in politično samostojnost Avstrije. Schaeffle se je tudi v veliki meri zanimal za vprašanje volilne reforme v Avstriji. Posegel je bil tudi v diskuzijo, navstalo po predlogu pok.

grofa Taaffeja za volilno reformo. Schaeffle je bil predlagal v svojem glasilu mešan sistem. Zbornica naj bi bila sestavljena deloma iz zastopnikov, izvoljenih na splošnih volitvah, deloma iz zastopnikov korporacij. Zastopniki, izvoljeni na splošnih volitvah, naj bi sestavljali dve tretjini, ali tri petine zbornice; ostali sedeži naj bi imeli deloma zastopniki komunalnih korporacij, deloma zastopniki stanovskih korporacij. Te zastopnike naj bi volili ali deželni zbori, ali občinski zastopi direktno, oziroma dotične korporacije. Odločen nasprotnik pa je bil Schaeffle sedaj uvedeni V. kuriji. Te ideje pok. Schaeffle a so naletele na hudo nasprotstvo in res niso bile neoporečne. Kajti ni si lahko misliti takega mešanega sistema, takega združenja stanovskih načel z idejo modernega reprezentativnega sistema. Ali vsakako je bil Schaeffle modern državnik brez tesnosrčnosti, daljnim pogledom in iskren propagator najmoderneje ideje — ideje širjenja političnih pravic. Čast njegovemu spominu.

† Giuseppe Zanardelli.

Italijansko politično življenje je izgu bilo z Zanardellijem enega prvih svojih markantnih predstavitev. Izlasti za liberalizem v Italiji pomenja smrt Zanardellija hudo izgubo. Temeljil je v načelih od leta 1848. V italijanskem parlamentu je bil nepretržno od leta 1861. Minister je postal Zanardelli prvokrat leta 1876. v kabinetu Depretis. Pozneje je bil opetovano minister in dvakrat predsednik italijanske zbornice. A še le v februarju 1901. se je posrečilo Zanardelliju — kakor 72 letnemu starčku —, da se je povslep najvišje do stopinje ministerskega predsednika. Njegovo ministerstvo — v katerem je bil tudi sedanji ministerski predsednik Giolitti — je bilo liberalno najčisteje vode. Ta njega značaj se najbolje odavita v dejstvu, da je Zanardellijevo ministerstvo sprožilo vprašanje o ločitvi zakona. Ali ni mu bilo dano, da bi bilo rešilo to vprašanje, ker je dobilo — kakor nam je vsem še v živem spominu —, smrten udarec po nezgodi, ki je je zadela s tem, da je ruski car odpovedal svoj že napovedani obisk v Rimu. Tedaj je Zanardelli zapal v težko bolezen, od katere ga je končno rešila smrt v njegovem dvoreu v Maderno.

Dnevne novice.

Tak je dr. Koerber Hartlov in njunih pomočnikov zistem!! Nejavno temu smo bili že sporočili vest, ki je povzročila veliko vzgledovanje, vest namreč, da hoče vlada poddržaviti šolo nemškega schulvereina v Opatiji. To vest so posneli ne le slovenski, ampak tudi nekateri češki listi. Kajti ta namera vlada je res prekarakteristična za kurz naučne uprave pod vladanjem dr. Koerberja. Ali če dejstvo, da hoče vlada za par Nemcev v Opatiji vzdrževati šolo na državne stroške, dočim prezira že leta in leta prošnje tisočev slovenskih starišev, če že torej, pravimo, to dejstvo kaže, kako enostranska in pristranska je sedanja vlada, pa nas mora navdajati skrajnim ogorčenjem, ko čujemo, kakim zvišnjim in zavrtnim načinom je vlada uresničila svojo nakano ter takorekoč utihotapila poddržavljenje gori imenovane nemške šole v Opatiji.

Pred nekoliko dnevi je uradni list priobčil imenovanje dveh provizoričnih učiteljev na nemško-drjavno ljudsko šolo v Pulju. V resnici pa ta dva učitelja poslušajeta na rečeni šoli v Opatiji!! Na ta način je vlada hotela doseči in je tudi res dosegla, da svet niti opazil ni kar je izvršila v Opatiji!

To postopanje vladino (to je centralne in tržaške lokalne vlade) je tako kričeče, ne le krivično, ampak tudi žaljivo za nas, dane sme ostati brez odpora od naše strani. Mi pozivljamo s tem vse one činitele, katerim je narod poveril brambo njegovih interesov, naj temu dogodku posvetijo svojo pažnjo in naj pokažejo gospodu Koerberju, gosp. Hartlu in gospodi na namestništvu v Trstu, da ne smemo in tudi nečemo mirno prenašati take pristranosti in — zavratnosti!

Posvečenje duhovnikov. Predvčeršnjim je škof dr. Nagl v cerkvi pri sv. Antonu starem posvetil v duhovnika dijakona škofije tržaško-koperske veleč. gosp. Josipa Flego iz Buzeta in Aleksandra Martelana iz Barkovele.

Novo vojno pristanišče. Iz Gruža pri Dubrovniku (v Dalmaciji) javljajo, da se en del starega arzenala v Gružu preurejuje za

nameščenje topov. Tjakaj pride ena baterija gorskih topov z moštvo, ki bo vedno pripravljena. Dve bateriji se namestijo v arzenalu, ali tako armirani, da bosti pripravljeni vsak hip za eventuelno potrebo obrambe obali. Tako dobe v Gružu poleg trdnjavske tudi gorsko topništvo.

Razmere Slovencev v laskem Tržiču (Monfalcone). (Dopis). Državnopravno pripada Tržič še avstrijski državi. Par cesarskih orlov nad glavnimi vrati e. kr. oblasti naše spominjajo, da nismo še pod Italijo, kamor vleče srce izvestno gospodo v tem mestu, ki se vedejo kakor da smo že del »provincije videmske«. Mi ne bi niti omenjali tega — ker radi prepuščamo vsakomur da išče svoje sreče, kjer se mu zdi najprimernejše in kakor ve in zaa — mi bi ne omenjali tega pravimo, ako bi ne bili gospoda, ki so v tej občini na čelu, ob enem tudi fanatični sovražniki naše na odnosti. — Tu dobiva varnega zavetja sleherni italijanski podanik, dobiva koncesije za razne obrti, podpiran je od občinske oblasti v vsakem pogledu. Bos je morda prišel mož v Tržič, a danes je srečen lastnik lepega premožnja. Za nas Slovence pa je tej gospodi vsaka beseda polna zaničevanja. Dočim pritiskajo vsakega italijanskega inozemca v bratsko svoje naročje, smo jim pa mi domačini slovenske narodnosti »foresti«, katere bi najraje odgnali. Fakt je, da so vse bolj prodajalne na glavnem trgu v Tržiču v rokah regnicolov.

Nastopni dogodek, ki so ga povzročili naši občinski gospodarji, utegae zanimati enjene čitatelje »Edinosti«. Nasproti tržaške postaje je bil Ivan Fornazarič svojo gostilno dolgo vrsto let. Odkar pa je znani mogočni Lah odprl svoj »butet« na postaji, je Italijanom rečena gostilna trn v peti. Zato so vrtali in vrtali toliko časa, da je okrajni zdravnik iz Gradiške »spoznal«, da so prostori v katerih je bila Fornazaričeva gostilna toliko let, nesposobni iz zdravstvenih ozirov za izviševanje gostilniške obrti in je dal te prostore zapreti. G. Fornazarič je podal na to na c. kr. okr. glavar. v Gradiško rekurz in vspeh je bil ta, da je smel zopet odpreti one prostore, ali le za nedolgoen čas. Mj tem pa si je dotični gostilničar sezidal svojo lastno hišo prav nasproti postaji, da bi nadaljeval svojo obrt. Ker pa se nova hiša nahaja mej dvema nasipoma — med nasipom okrajne ceste in onim južne železnice — je gospod Fornazarič naprosil okrajni cestni odbor za dovoljenje, da bi zasul jama med zasipom ceste in njegovu hišo in to zaradi glavnega uhoda v hišo. Ali cestni odbor je zavrnil to prošnjo. Gospod Fornazarič pa je zaprosil vnovič in sedaj čaka na rešitev te druge prošnje. Ali to ni bilo še zadosti. Italijanski fanatiki — s pomočjo dobrega jim prijatelja, sekojskega višega inženirja južne železnice, Gabriellija v Gorici — so povzročili, da je tudi direkcija južne železnice odbila Fornazaričevo prošnjo, da bi smel zasuti jama med svojo hišo in nasipom železnice. Tako mora trpeti veliko škodo domači podanik, ki je vsikdar točno plačeval vse davke! Radovedni smo, kaj porsujejo kompetentne oblasti, kajti bilo bi v interesu javne varnosti, ako bi se ona jama zasula. Cesta od tržaškega kolodvora proti Tržiču je preozka in nevarna radi ostrega ovinka. Pred letom dni se je dogodilo n. pr., da so se voz, konj in kočijaž prevrnili v jarek globok 3—4 metro. Slovenskemu človeku bi hoteli preprečiti nadaljno izvrševanje obrti tudi pod pretvezo, da je gostilna predaleč od mesta ter da bi jo redarstveni organi ne mogli nadzorovati. Čudno! Kolodvor je še bolj oddaljen, nego hiša g. Fornazariča in vendar hodijo tja vsaki dan — občinski redarji!

Govore naj — imena! Danes nam je prišla slučajno v roke 1. številka uradnega lista »Osservatore« od dne 3. julija 1784. Naravno je, da smo jo pregledovali z nekim zanimanjem že radi nje čestitljive — starosti. Naleteli smo tudi na rubriko: »rojeni«, »umrli«, »poročeni«. In glejte, ravno tej rubriki smo posvetili posebno pažnjo.

Imena v njej so nas zbodla v oko, ker dajajo odgovora grdim šifitskim listom, ki nas vedno gonjo iz Trsta, češ, da nismo Tržačani, da smo foresti, da smo še-le v novjih časih padli »z gorovja doli« tu-sem. — »Osservatore« od leta 1784 pa priča, da so Slovenci tu stari stanovanalci in da sestavljajo avtohtono naseljenje.

Čujte torej! Od 21. do 27. junija 1784 so se rodili v Trstu: Iv. B. Abramič, Josip Majar (natančno tako je tiskano v »Osser-

vatoru). Josip Gaj, Peter Mesesael, Ana Marija Keršič, Peter Piggemei — Ivan K. Dolenc, Ivan Sindichi, Josip Lazarič, Peter Živice.

Umrli so v isti dobi: Ana Marija Budinič Marija Cetič, Iv. K. Abramič, Elizabeta Cegler, Ana Marija Sardi in Josip Pontoni.

Poročil se je Jakob Grmek z Eleno Kriegl.

Ta imena govore, da-li je bilo že tedaj Slovencev v Trstu. Ta imena govore, da smo bili tedaj v večini. Zakaj da nismo danes več v večini?! Vprašajte avstrijske vlade in avstrijske zisteme! No, saj tudi smo še v večini po krvi! Razlika je le, da mnogo naše krvi množijo vrste naših sovražnikov!

Za makedonske begunce so nadalje darovali:

V društveni krčmi »Delavskega konsumnega društva« pri sv. Jakobu 10 K 25 stot., Hunko Stibil, posestnik v Vrtovini pri Gorici 2 K; prej izkazanih 913 K 85 stot., skupaj 925 K 25 st.

Silvestrov večer priredi »Tržaško podporno in bralno društvo« z običajno zabavo. Podpisani odbor uljudao vabi vse društvenike in druge prijatelje društva na obilno udeležbo O d b o r.

Koncert s plesom in igro priredi Sv. Ivaška narodna godba dne 1. januarja 1904. v prostorih »Narodnega doma« pri sv. Ivanu. Začetek koncerta točno ob 4. uri popoldne. Začetek plesa ob 8. uri in traja do polnoči. Ustopnina na veselico 40 st.; sedišča od I. do IV. vrste 30 st., ostali 20 st.; k plesu možki 80 st., ženske 50 st.

Pevsko društvo »Slava« pri sv. Mar. Magd. spodnji priredi v četrtek dne 31. t. m. Silvestrov večer v novi dvorani gospoda Josipa Miklavca s petjem, godbo, zabavno igro, šaljivo loterijo in s prehodom iz starega v novo leto. S tem Silvestrovim večerom bo ob enem otvoritev nove dvorane. Ustopnina brezplačna. Komur je drago se pošteno zabavati, naj pride na ta večer.

Nove priproste slovenske pesmi ce za Trst in okolico. Predvčerajšnjim sti priredili neumorno delujoči pevski društvi »Slava« in »Velesila« velik javen ples v veliki Sanci-Čemotovi dvorani v Škedažu ob priliki, ko so se privikrat razglasile nove priproste, enostavne, ali zelo melodijozne pesmi, zložene nalašč za predstoječo pustno sezono. Kako se v obče odobruje ta ideja ob-h družtev, smo videli popoldne na ogromni udeležbi vidie temu, da ni bilo skoro nikake reklame. A ne le po veliki udeležbi, ampak tudi po načinu, kakor je vse občinstvo radostno sodelovalo in — sopevalo, je bilo videti, kako srečna je ideja, ki jo »Slava« in »Velesila« uresničujejo že četrto leto sem. To je res najprimernejša pot, da iztrebimo iz ljudstva tiste laške pesmi, med katerimi je tudi taceh, ki so škandalozne in ki jih moramo obsojati me le z narodnega, ampak tudi se stališča morale. Da so skladatelji res ubrali pravo struno, to je, da so pesmi hkratu priproste in melodijozne, priča pač dejstvo, da jih je ljudstvo — kakor smo že omenili — splošno pevalo še isti večer toliko na zabavi sami kolikor po gostilnah.

Pesmie je 6. Uglasbene so deloma dvo-deloma triglasne.

Pred začetkom pevanja je predsednik »Slava«, g. Miklavca, v jedrnatih besedah označil važnost lepe in poštene domače pesmi ter je toplo priporočal občinstvu, posebno pa mladini, naj se z ljubeznijo oklene naše slovenske pesmi, naše spremljevalke v življenju, naše tovarišice v veselju in naše tolažiteljice v žalosti — torej pesmi, ki res prihaja iz srca. Kdor prezira to pesem, prezira tudi mater, ki mu je, detetu, pevala to pesem. Občinstvo je burno pritrdjevalo govorniku.

Pesem št. 1. »Okoliška« — po naši sodbi — je lepa, melodijozna, ali je nekoliko preumetna, ker je nekoliko kontrapunktirana in pretežavna za priprosto ljudstvo. Ali, kakor rečeno, lepa je in jo moremo toplo priporočati našim društvom. A to ne le radi napjeva, ampak tudi radi lepega rodoljubnega teksta.

Pesem št. 2 »Naprej« je tudi ngajala občinstvu. Tekst je bojevit in ravno zato je našel krepkega odmeva med občinstvom.

Pesem št. 3 »Nekdaj« je tudi jako lepa, andante, jako pripravna za pevanje v družbah.

Pesem št. 4 »Vsaki večer«, tudi andante, z lepim ljubavnim tekstom, nadkriljuje prejšnjo.

Pesem št. 5 »Ne bom jo nosil« je lepa polka in se je zelo omilila občinstvu.

Pesem št. 6 »Tvoj pušelo ni mene več vreden«, valček, nadkriljuje vseh pet. Zložil jo je g. V. Pižon, ki ima že od nekdanj poseben talent za valčke. Njegove so bile še druge tri pesmice, ali ta se mu je najbolj posrečila.

To rodoljubno podjetje imenovanih dveh vrlih društev se je torej tudi letos najlepše posrečilo. Opozarjamo pa, da bosti obe društvi prihodnjo nedeljo skupno pevali nove pesmice pri sv. M. Magdaleni spodnji v novi dvorani gospoda Josipa Miklavca. Začetek ob 4. uri popoldne.

Zaključujemo z željo, da bi se te pesmice res popularizirale in se razširile med našim narodom v mestu in po okolici.

Poskus samomora. Sinoči ob 6. uri je neki finančni nadpaznik zasilal v drevoredu pri Sv. Andreju strel iz revolverja. Šel je brzo na ono mesto, od kjer je bil slišal strel ter tu našel na neke klopice sedečega mladenčca, ki je tiščal v desnici revolver, iz čijega cevi se je še kadilo. Finančni nadpaznik se je približal mladeniču ter videl, da si je bil isti izstrelil kroglo v levo stran prsi. Nadpaznik je na to šel na kolodvor državne železnice pri Sv. Andreju ter tam obvestil redarja, kateri so telefoničnim potom pozvali zdravnika se zdravniške postaje. Ko je zdravnik, dr. Lutrari, prišel na lice mesta, je nesrečnemu obvezal rano, ki je mej četrtim in petim rebrom, torej prav blizu srca, ter ga potem dal odpeljati v bolnišnico. Mladenčje je 20-letni mehanik Božo Mavar iz Pulja, pristojen v Cres na Lošnju; njegov oče je podčastnik vojne mornarice. Glede vzrokov, ki so reveža pripravili do tega nesrečnega koka, ni nič znano.

V bolnišnici so zdravniki izjavili, da je rana jako nevarna ter da revež težko dočaka jutra.

Župnik Hrovatin pri sv. Jakobu okraden. Svetjakovski župnik Hrovatin se je na sveti and ob 4. uri zjutraj podal v cerkev in je zaklenil stanovanje s ključem. Neznani lopov pa je zaal perabiti župnikovo odelost in je s pomočjo vetrihov udril v stanovanje in je v obedovalnici nabral precej plena. Ljudje v spodnjem stanovanju so sicer žuli, da nekdo hodi gori po stanovanju župnikovem, ali menili so, da je to župnik sam ali njegova kuharica. Zato se niso vznemirjali nimalo. Ko pa se je župnik povrnil iz cerkve, je opazil hitro, da je imel nepovabljenih in dobrodošlih obiskov na svojem stanovanju. Tat ali tatovi so odnesli 14 vrečic z milo dar, nabranimi v cerkvi, nekaj nad 400 K. Tatvina je bila takoj prijavljena komisariatu pri sv. Jakobu, ali dosedaj ni še znano, da bi bila oblast zasledila zločince.

Kerber povožen. Toda ne ustrašite s nikar vi vsi, ki ste uverjeni, da Avstrja ravno sedaj ne bi mogla pogrešati svojeg providencijskega, nenadkriljivega in nenado mestnega državnika. Ni to ekselencia Koerber, ki je bil povožen minole sobote zvečer na tržškem Acquedottu, ampak 28-letni mizar Kerber je to. Povožen je bil od nekega izvoščeka. Toda pravijo, da krivda ne za devlje tega poslednjega, ampak le Koerberja, ker je bil natrkan in ker se v tem blaženem stanju svojem nikakor ni hotel umakniti. (Čudno naključje: tudi oni drugi duajski Koerber se nikakor noče umakniti s pota! Čim bolj mu dajejo narodi razumeti, da je le v napotje in da bi ga prav radi pogrešali, tem trdovratneje ostaja na poti in tem trdnje je uverjen, da ravno on in nikdo drugi mora ostati — na poti!)

Kerberja so preveli v bolnišnico, ali stanje njegovo je težko in se zdravniki boje za njegovo življenje.

Nočejo, pa nočejo videti v Trstu 28. letnega Henrika Bettio. Izgnali so ga. A ko ga je potem hrepenenje zopet privleklo v naše lepo prežvesto mesto, so ga že zopet prijeli in so ga hoteli aretovati. A ker se mu je opravičeno dozdevalo, da bo moral zapustiti to lepo mesto svojega hrepenenja, se je mož branil kakor je vedel in znal. Ali oni drug so bili močnejši nego on. Moral je z njimi. Sedaj pride zopet nekoliko kasni in potem ga kakov prijazen redar pospremi na potovanje preko meje!

Tepena sta bila: 40-letna šivilja Antonija Simak iz ulice del Rivo št. 4, katero je nasprotnik — ali nasprotnica — tako močno udaril po levi roki, da jej je na istej pustil oziroma pustila precejšnje zmanjenje.

— 25-letni težak Maksimilijan Gulič iz Vrdele št. 446, katerega je nasprotnik tresčil s pestjo po levem očesu ter mu pod istim pustil odtis svoje pesti.

Nezgode na delu. 30 letni kočijaž Matevž Kanobel iz ulice Solitario št. 20. si je ranil levo roko.

— 27-letni podajač Matej Pollini iz ulice Paolo Diacono št. 6. si je ranil prstane leve roke.

— 20-letni težak Fran Mose iz ulice Molin a vento št. 3. si je ranil palec leve roke.

— 53-letni delavec Kandido Morael si ranil nos in levo podočesno kost.

Vsi so dobili potrebno zdravniško pomoč na zdravniški postaji.

Božična loterija. Javno srečkanje te loterije se bo vršilo danes ob 8. uri zvečer in to pod vladnim nadzorstvom v c. kr. blagajni državnih dolgov. Uradni izkaz srečka nja izide v nekoliko dneh. Srečke po 1 krono se vdobe v vseh menjalnicah, tobakarnah in loterijah.

Trgovina.

Borzna poročila dne 28. decembra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.06—19.09, angleške lire K — do —, Londn in kratak termin K 239.20—239.80, Fra cija K 95.10—95.35, Italija K 95.25—95.45, italijanski bankovci K 95.20—95.50, Nemčija K 117.10—117.40, nemški bankovci K 117.15—117.40, avstrijska ednotna renta K 100.55—100.75, ogrska krona renta K 99.00—99.25, italijanska renta K 102.00—102.25, kreditne akcije K 691.—693.—, državne železice K 680.—682.—, Lombardi K 85.—89.—, Lloydove akcije K 787.—793.—, Srečke: Tisa K —, kredit K — do —, Bodenkredit 1880 K —, —, Bodenkredit 1889 K —, —, Turške K 138.— do 139.50. Srbske 2% — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	24. dec.	danes
Državni dolg v papirju	100.65	100.70
" " v srebru	100.60	100.70
Avstrijska renta v zlatu	120.60	120.75
" " v kronah 4%	100.70	100.70
Avst. investicijska renta 3 1/2%	93.15	93.20
Ogrska renta v zlatu 4%	118.95	119.05
" " v kronah 4%	98.95	98.95
" " renta 3 1/2%	91.10	91.20
Akcije nacionalne banke	1595.—	1595.—
Kreditne akcije	690.50	688.75
London, 10 Lstr.	239 30 1/2	239.39
100 državnih mark	117.20 1/2	117.19
20 nrk	23.42	23.43
20 frankov	19.06	19.06
100 ital. lir	95.30	95.45
Cesarski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3% francoska renta 97.42, 5% italijanska renta 104.47, špan-ki exterieur 88.87, akcije otomanske banke 598.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 92.50 unificirana tuška renta 89.17, menjice na London 251.60, avstrijska zlata renta 102.60, ogrska 4% zlata renta 103.—, Länderbank 491.—, turške srečke 133.75, parizka banka 11.39, italijanske m. ridionalne akcije 725.—, akcije Rio Tinto 12.48. Slabotna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 88.—, Lombardi 3 1/2, srebro 25 1/2, špaška renta 88. 1/4, italijanska renta 103 1/2, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaju —, dohodki banke 57000, izplačila banke —, Mirna —.

Tržna poročila 28. decembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.77 do 7.78, za oktober do 7.59 do 7.60. Rž za april K 6.64 do 6.65, za maj — do —, Oves za april K 5.45 do 5.46, za maj — do —, Koruza za maj K 5.20 do 5.21.

Pšenica: ponudbe srednje —; povpraševanje: boljše, povljivo, prodaja 30.000 met st. za 1/2 do 5 st. više. Druga žita povoljneje Vreme: sneg.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za december 36.—, za marec 36 1/2, za maj 37, za september 38 1/2, vzdržano; kava Rio navadna loco 31.34, navadna reelna 35.38, navadna dobra 39.42.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 44.— frk, za marec 44.50 frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za december 16.70, za januar 16.80, za marec 17.25, za maj 17.55, za avgust 17.95, za oktober 18.10. Mirno (Vreme: megla).

London. Sladkor iz repe surov 8 1/2 Sh, Java 9.04 1/2 Sh. Stanovitno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 64.50 do 66.—, za september K — do —, jan.-avg. 64.75 do 65.75, Concass: in Melisip: promptno K 69.50 do 70.—, za sept. K — do —, jan.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorenje). Kava Rio za bofoše dobave. Trdno; 10 in 20 st. zvišanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.10, rž za januar 15.—, za januar-april 15.10, za marec-junij 15.10 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 21.90, za januar 21.05, za januar-april 21.10, za marec-junij 21.20 (stanov). — Moka za tekoči mesec 28.40, za januar 28.45, za januar-april 28.40, za marec-junij 28.30 (stanov). — Repično olje za tekoči mesec 54.—, za januar 53.75, za januar-april 53.50, za maj-avgust 52.75 (mirno) Spirit za tekoči mesec 43.50, za januar 43.50, za jan.-april 43.50 za maj-avgust 42.75 (stanov). — Sladkor surov 88 1/2 usov nov 22 1/2—22 1/2 (mirno), bel za tekoči mesec 25.50, za januar 25.62 1/2 (mirno) za januar-april 26.— za maj-avgust 26.87 1/2 (stano vitno) rafiniran, 56 1/2—57.— Mraz.

Bančni izkaz od 23. dec. 1903.

Dunaj 28. decembra. 1,658.300.000 plus 19,192.000, 1,468.000.000 minus 9.216.000, 320.900.000 plus 20.431.000 4,101.500.000 plus 1,442.000 298,600.000 minus 111.000, 290.000.000 plus 142.000, 206,800.000 minus 28.396.000.

Trgovina se zaklanimi prašiči.

Dne 24. t. m. je bilo pripeljanih na trg 152, na dan sv. Štefana 142, predminolo nedeljo 28 in včeraj 182 prašičev. Kupčija je bila zelo slaba in mrtva ter skoro nikake cene. Prodalo se je pa od vsaga tega prav malo, tako da leži skoro vse blago v skladiščih. Kar se je prodalo je slo boljše vrste po K 110, slabše pa po K 90.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
— ulica Tesa št. 52. A. —
(v lastni hiši.)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni batl nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko

Urar F. Pertot Trst ulica della Poste 3, vogal ul. Torre bianca Prodaja srebrne ure od 3 gld. aprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Za božično in novoletno darilo!

395 komadov samo gld 1.85.

1 krasna ura s 24 urnim tekom s posrebrneno, verzičico; 1 krasna spila za kravate se simli biseri; 1 prstan s ponarej. kamnom za moške ali ženske; 1 garnitura gumbov za manšete, srjajo in ov atnik, jamčeno iz 3 double zlata; 6 žepnih rut iz pristnega platna; 1 krasna pisala oprava iz niklja 1 lepo toaletno ogledalo z etvijem in lepim glavnikom; 1 lepo dišeče toaletno milo; 1 beleznica; 12 komadov umetnih slik najznamenitejših mož sedanjega časa; 72 pisalnih peres in še 290 različnih komadov, koji so v hiši koristni.

Poslija po povzetju ali predplačilu.

H. Spingarn, Krakov 43.

Kdor vzame 2 ovitka, vdobi po vrhu en nož a 2 rezili, ako se vzame več ovitkov se priloži vsa kemu po en tak nož.

Za to kar ne ugaja, se denar takoj vrne.

Svoji k svojim

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulico Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, ženske in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno ter sprejema naročbe vsakovrstno obuvalo na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

TOVARNA POHIŠTVA
Rafael Italia

Velikansko skladišče in razstava pohištva in tapetarij

— TRST —

ulica Malcanton štv. 1. po zelo nizkih cenah.

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)

vpisane zadrage z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, medelna sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

MATTONI
GIESSHÜBLER

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine prt požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokrajne namene.

Za praznike!

Najboljše obuvalo

po najugodnejših cenah se dobiva le v čevljarnici

Julij Romanelli

TRST — Corso št. 12 — TRST

Veliki izbor

angleških čevljev za moške od glid. 3.10 naprej

rum. " " " " 3.30 "

Specialiteta obuval za dečke.

Za praznike!

Danes ob 8. uri
zvečer srečkanje.

Božična loterija

Srečkanje nepreklicno dne 29. dec. 1903

1500 dobitkov

razdeljeni v 100 glavnih in 1400 postranskih dobitkov v skupni vrednosti kron 50.000 kron

glavni dobiček K 25.000 in nadaljina dva druga dobitka po 5000 in 1000 se na zahtevo izplačajo po odbitku postavnega davka v gotovini.

Srečke po 1 krono

se vdobivajo v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih zbiralnicah kakor tudi pri „Lotterie-Bureau“, Spiegelgasse 15.

Z ozirom na predstoječo opustitev

trgovine

„AL NUOVO NEGOZIO“

(ex PIANO)

na borznem trgu št. 4

se prodaja cela še obstoječa zaloga manufakturnega blaga in konfecij za gospo z jako velikim popustom.

Singerjevi šivalni stroji

za družinsko porabo so

najboljša božična darila

Jednostavna manipulacija! Velike trpežnosti! Nedosežne delo zmognosti!

Brezplačni podučevalni tečaj tu za umetno vezanje.

Singer & C. o deln. družba šivalnih strojev

TRST. Corso, Palača Salem.

V letu 1903.
7 največjih odlikovanj
samo v Nemčiji.

Zlatar

DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporoča svojo na novo stvorjeno prodajalnico zlatnine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema vsakovrstne poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene

Ženska

40 do 45 let stara, pridna in poštena, ki je večša slovenskega, italijanskega in nemškega jezika v govoru, zmožna vseh hišnih opravil ter vzdrževanja otrok, se takoj sprejme proti jako dobri plači. Naslov: hiša Štolfa ulica Giuliani številka 20. A.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za beardo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno „Commercio“ kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovanski in mnogi drugi časniki.

Zaloga glinastih pečij

v različnih velikostih načrtih in barvah ter raznovrstnih plošč za prevlečenje štedilnih ognjišč iz ene prvih časkih tovarn. Zelo trpežno blago, cene zmerne. Postavljajo se tudi štedilna ognjišča in sprejemajo vsakovrstne poprave.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporoča se najtoplje.

PETER VERČON

TRST. — Ulica Chiozza št. 14.

(skozi dvorišče).

Sveže maslo in kokoši.

Podpisani prodaja pristno Štajarsko sveže maslo in kokoši po najnižjih cenah.

Ivan Suban, trgovec

ulica Chiozza 33 ogel ulica Bacchi.

Operater kurjih oči

odlikovani specialist GIORDANI

ki ordinira na Corso št. 23, II. nadstropje naznanja vsem, ki trpijo na kurjih očeh ali vsled zaraščenih nohtov, da iste takoj odpravi po neki posebni metodi, ki ne povzroča nikakih bolečin.

Cena od ene krone

za operacijo ni nič, ako se pomisli na velike dobrote, koje se takoj zadobé.

TRST — ul. Paduina 19. — TRST

AVIANO & SCHEGA

tovarna ščetk in čopičev

Prodaja na debelo in drobno.

Ugodne cene.

TRST — ul. Paduina 19. — TRST.

FOTOGRAF

PETER MIANI

TRST. — Corso št. 41. — TRST.

Izvršuje vsako naročbo z največjo točnostjo in dovršeno umetnostjo platinotipijo, slike na bliščeč papir, skupine, konje in opravo, arhitekture, notranje stvari, ponarejenja.

Sprejema tudi naročbe na povečanja v vsaki velikosti od 12 K naprej.

6 komadov	„Secesion“	K	3.—
3	„Visite“		3.—
6	„Visite“		4.—
6	„Visite“ s poskušnjo		5.—
3	Kabinet		6.—
3	„s poskušnjo“		7.—
6	„s poskušnjo“		9.—
6	„s poskušnjo“		10.—

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovso in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov
za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakovi in napisi.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.
Najnižje konkurenčne cene.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu izrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavolje.

Bakompt in inkasno menio.

Daje prodajne na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-za narodila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.